

היינט פאקסבליאט

אונזער סיי אישע פאריטיש - נעזערשאסמריכע סאג - צייטונג

Mr. 150 1145 | Łódź, Czwartek 30 Czerwca 1927 | סינפטער יאהרגאנג | לאדז דאנערשטאג 30 יוני 1927

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24, 71. | דרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיוטרכאווער 21, טעל. 24-71.

יודעס! קויפט די היינטיגע אפצייכנונגען לשבת נאכט-פאגאטאוויע ביי "לינת הצדקה".

צוזאמענפאהר פון יודישע קאאפעראטיווען 350 דעלעגאטען רעפערענצירען 125 טויזענד מיטגלידער.

צוגערייכט 10 טויזענד דאלאר.
רי באגרייטענע נעכטלעך פאר
א שטאנד-געריכט.

ווי 29. (טעלעגראפיש) פון אינזער קארעספאנדענט אין לאדז
פון פוילישען האנדעלס-קאנגרעסעס פראגראם וואס זיך היינט געעפנט דער
צוזאמענפאהר פון די יודישע קאאפעראטיווע געזעלשאפטען.
דער צוזאמענפאהר ווערט געעפנט דורך דיר קלומפל. אלס פארזיצענדיגער
דער ווערט געוועהלט דעמוטאט וואסערשטיין און אלס עהרען-פארזיצענדיגער
דיר קלומפל.
א גרויסע און הייסע דיסקוסיע וועט פארויס די פראגע פון בעזעצן
דעם פראגראם, איינער פון די הויפט-קאנפליקטענדען איז רעכט. פארזענ-
שטערן פון זעכערש, צום סוף איז מען געקומען צו א הכנסה און געוועהלט א
פראגראם פון 13 פערזאנען.
דעם צוזאמענפאהר האבען בעגרייט: דיר סענאטאר אין נאמען פון
פאליטיש-סרעסעס אין לאדז, גאלדין אין נאמען פון יק"א, אין נאמען פון
דער יודישער קהלה - ה' רעזענבאום און א פארשטעהער פון האנדעלס-
מיניסטעריע.
פון בעריכט ווייט זיך פארויס, אז צום קאאפעראטיווען-פראגראם געהערן אין
ווארשע וואסערשטיין 48 קאאפעראטיווען מיט 8623 מיטגלידער.
לובלינער 46
ביאליסטאקער 39
קעלנער 29
לאדזער 26
וילנער 38
נאחאדווקער 29
פאלעסער 24
ווארשע 21
לעמבערגער 12
סאנאטאקער 10
קראקאווער 8
סטאניסלאוואווער 7

בלויזיגע געשלענען איז פראנקפורט
צווישען דייטש-נאציאנאלע און סאציאליסטען.

בזרייז, 29. (ספ. טעל.) די בלוזיגע קאמפאני, וואס זענען פארזעק-
מען אין פראנקפורט צווישען די דייטש-נאציאנאלע און די מיטגלידער פון די
רעפובליקאנער, האבען פארויסגעברענגט א פערזענלעכע און די לינקס קרייזען.
די סאציאליסטישע דעמוטאטען ווייט און לודוויג זענען געווען ביים
פרייטישען אינזערן-מיניסטער און איהם מיטגעשליסט ווענען דער אויסרעכונג,
וואס הערשט אין גאנצען ארבייטער-קלאס צוליב די פארפאלען, דער מיניסטער
האט צוגעזאגט פארויסצוגעהערן א גענויע אויספארשונג און בעשטאנען די
שולדיגע.
בעת די אנגעהאנגען אין פראנקפורט האבען די, שטאלהעלמער דערהרגעט
1 סאציאל-דעמאקראט אין 9 פערזאנען.

דעם קאמפאני.

פארוואס איז אפגעשטעלט געווארען די ארבייט במים דאמען-מאנאז-פאד איז אינציינען שווערען מאמענט? קאמוניקאט פון דאמען-סאנאז-פאד.

דעם 16-טען מערץ די י. און געשלעכטען געהערן א קאמפאני צווישען דעם דאמען-סאנאז-
שטער-מערטאן און דעם קאנפליקטענדען-פאדאנער, וואס האט צווישען אדערען געלויבט
25 פראג. הוספה, מענשליכע בעהאנדלונג און בעצוג צום אדערענען און מענשליכע בעצוג-
לונג לנבי די דאבערנע בעל-מלאכות.

אן ווייז האט דער דאנער אבמאך אויסגעזעהן און דער ווארשע-קאמפאני
מלאכות זענען צוגעשטעלט צו דער ארבעט, האבען זי זיך געפיהלט בויסער ענטווישט, די בע-
האנדלונג איז געווען גוט נאר א מענשליכע, נאר פשוט א ברוטאלע, געווען פאלען, ווען
מען האט בעל-מלאכות געוועלט מיט די שטערנליכע ווארשע און ס'איז אפיר געקומען בוי
צו געשלעכטען, און דאס איז געשעהן דערפאר, וועל דו בעל-מלאכות האבען געהאט די, הענה
צו פאדערן א פאר גילדערן אויף ווערען נויטנאכט געברויכט, מיט רעכענענען האט מען געשלעכט
הרשים-לשג און דאן ערשט געגעבן אונזערע-לאנג-מערמינגען העקלען, און צום סוף איז
שוין דאס טעסטעל גאר איבערפאלט געווארען נישט קוקענדיג דערויף, וואס פון מערץ אן איז דער
יקרות גענוג געשטאנען, האבען וואו אונזערע מאנאז-ווערס, דערלויבט צו וועלען נאכט, דעם פרייז.
באלל האט אונזער פראגראם איינגעזעהן, אז די מאנאז-ווערס פארשטעלען וואו אויסגעשטעלט אונ-
זערע מיטגלידער בוי בעטעל-ברויט, באלד נאך פסח האט מען אנגעהויבען ארויסגעבען ווינטער-
ארבייט מיט דער שטארקע-אונזער אויסרעכונג צו צוברעכען די בעטעל פאר וואס מען האט
יאהר ארבייט אין אונזער פאד.

צוליב די אלע מ'מ' זענען פאר געוואונגען געווען אפגעשטעלט די ארבייט.
מיט אבמאך
פאד-קאמפאני
פון דאמען-מאנאז-סעקציע.

דאדע איז ענטלאפען הייז איטאליען.

פאריז, 29. (טעל.) פון מילאנד
געלעכט מען, אז לעצטן דאדע איז קאנע-
קומען קיין איטאליען צוזאמען מיט
2 מאנאטער-שניגען און 1 פרוי, דאדע
איז געקומען קיין איטאליען דורכ'ן ים,
די ידיעה איז נאך נישט אפיציעל צו-
שטעטיגט געווארען.
פאריז, 29. (טעל.) היינט האט די
פאליציי ארעסטירט דעם הויפט-רעדאק-
טאר פון "קאסיאנס-פראנסעס" פוואש.
אין בנין פון דער רעדאקציע איז נאכ,
נאכ'ן דורכגעפיהרט געווארען א רע-
וויזיע.

יונאסלאוו-טערקישער אפמאך.

בעלגראד, 29. (טעל.) צווישען
יונאסלאווען און טערקיי ווערען גע-
מיהרט אויסצוגעבליבען ווענען א
טורקישע-סאטאקט, ס'איז מעגליך,
אז קעמל-שאש וואל קומען קיין בעל-
גראד און וועט אליין אונזער-ווייזען
דעם קאמפאני.

ע'פטישער הענגי אין פאריז.

פאריז, 29. (טעל.) היינט איז נע-
קומען קיין פאריז דער ע'פטישער קע-
ניג, פאר איז געגעבען געווארען דורך
פארשטעהער פון דער מ'כט און עני-
הייען קאנסולאט.

די וואהלען צום ציונים- טישען צוזאמענפאהר.

ווארשע, 29. (טעלעגראפיש) פון אונ-
זער קארעספאנדענט, ביי איצט זענען
געוואוסט די רעזולטאטען פון 42 שטעט
צום ציוניסטישען קענע-צוזאמענפאהר.
עס זענען געוועהלט געווארען 42 צו-
לבוט, 30 על-המשמר, 9 רעוויזאניס-
טען אין 1 ירדניה.

שבועה דאורייתא

היינט, דאנערשטאג, דעם 30. יוני
(א' דראש חודש תמוז) קומט פאר א
שבועה אין דער אלטשטעט-שטער
שוהל. עס וועט שווערען דער הויז.
ווייט פון מלנאטקע, 2. דער געזער
חסיד ר' גדליהו האפעלבוים, צוליב
א סכסוך פון מויענדע זאטאטעס, וואס
ער לייקט אפ.

ברוה פיינטוה
אלעקסאנדרינסקא 4.

ווארשע, 29. (טעלעגראפיש) פון אינזער קארעספאנדענט אין לאדז

פארשטעהער וואסערשטיין 48	קאאפעראטיווען מיט 8623	מיטגלידער
לובלינער	46	
ביאליסטאקער	39	
קעלנער	29	
לאדזער	26	
וילנער	38	
נאחאדווקער	29	
פאלעסער	24	
ווארשע	21	
לעמבערגער	12	
סאנאטאקער	10	
קראקאווער	8	
סטאניסלאוואווער	7	

שלעזינג 482 מיטגלידער און מויענדע 154 מיטגלידער.

צוזאמען 125 מויענדע מיטגלידער, דער הויפט אומזאץ ביו'ן ערשטען
פאריז בערעכט 27,124,364 זל, אייגענער קאפיטאל 5,022,000 זל, קאסע-פאר-
גען 12,438,000 זל, הלוואות זענען ביי דעם 1. פאריז ארויסגעגעבן געווארען
25,500,000 זל, די צעק טיילען זיך פונגערען אויף 313 פאקט-בענק און 28
סוחר'ישע.

אויס'ן צוזאמענפאהר זענען פארטרעטען 250 שטעט מיט 280 קאאפערא-
טיווען 250 דעלעגאטען מיט שטימ-ריכט און 80 דעלעגאטען מיט בערעכונגס-
ריכט. דער צוזאמענפאהר וועט דויערן 2 טעג.
שוין ביים אנהייב ווייט זיך פארויס, אז ס'איז געשלעכטען געווארען א
בלעט צווישען די האנדעלס-ווערס און קליינע-האנדלער-באנק געגען די סוחר'ישע.
אויף דעם באדען איז שוין ענטשטאנען א קאנפליקט צווישען דעמוטאט ווי-
ליצקי און ה' קאנאטסקי פון ווילנע.

נייע לופט-רייזע ניו-יארק-פאריז.

נעכטען 5 אין דער פרייה און ארויסגעפלייגען קאפיטאן בירד.
פאריז, 29. (טעל.) היינט 5 אין
דער פרייה און ארויסגעפלייגען פון
ניו-יארק קיין פאריז דער אמעריקאני-
שער קאפיטאן בירד, אויפ'ן פאריזער
ליה-פלאץ ווערען שוין געמאכט פאר.

דאס געריכט ווענען די מיסברויכען איז פאלעסטינא-אמט קומט פאר ביי פערמאכטע מירען.

ווארשע, 29. (טעלעגראפיש) פון אונ-
זער קארעספאנדענט אויפ'ן קאנגרעס-
געריכט וואס קומט דעם 30. ווענען
מיסברויכען אין פאלעסטינא-אמט, האט
היינט געגעבן ערקלערונגען דער
פארזיצענדיגער פון דער ציוניסטישער
גענומען געווארען.

קאָוונא, 29 (פא. טעג.) די חילדע רעפערעסעס פון דער קאָוונער רע-
גירונג געבן אלע אָפּאָזיצאָנעלע עלעמענטען דאָרט הייפער. די לעצטע טאג
שטענ ארעסטירט געווארען שטרייכע סאציאל. דעמאָנסטראַטשעס מיטן צווישן זיין
הער האנפערירט מיט געשלעגן צווישען שטרייכענדע און שטרייכערעכער
אין ירושלים.

דער ענגלישער פלאן איז אדוואכצוי-
 מיהערן אַ נאָנציעלען באַקאַנט גענען

זאלען אויך גישטאמטעניצעלע נאכזעלעכע
מזון פארשטעלער פון דייטשלאנד. די

[illegible]

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה“
האָבען אויך אַבער קענט, און דאָ שטענדיג פאַנגאָרעמעס. פאַר
טרעפֿען ווערען קענטלעכע אַויסגעלערטיגט נור אַזן דעם
— ערשטמאל אינגען פאַנגאָרעפֿישען אַטעלער —
„PARISIENNE“
69 ברוזשעזינער 69
צופאהר מיטן טראמחאי נומער 1.

לארץ
אנו עוֹפִיזִי הַיְנִיעִנִיסְמִן צוואמען.
פארה אײַן פֿײַזען פערטרעטען
דורך לאהניק א. יאעל.

אָם איז פֿאַרעקומען אין לאַנד פון קלינשטער
ביליגס זייל טאָכטער מיטן אייניקל פון קא-
פּאַרנער רבי ביי דער אָנהענגענהייט פון אַ גרע-
סערע צעהל רביס און רבנים פון פּוילישן ווױ-
אזוי פון אייניגע מיינענד סטרייט דאָהינט און
הרויס ביזאל אַנטוילונגענען און דאָהינט ר'
ענקל ברוטמאָסקין און ר' אישעש מאיר גיי-
טלעך. דונסטאָג בעטאָג האָבען ביים אָבשפּאַ-
לען ביי משה'רעט רביס נעמאָט ברהות און
פֿאַרשידענע תּוֹרוֹת דאָ אייבערדערמאָנטע דאָהינט
בעטאָט אויף דער חתונה האָט בעוונגען דאָ
לכל ר' ענקל ברוטמאָסקין, ערלעכער האָט גע-
דוהט דאָ פֿערזאָמלעטע מחותנים און נעמט
ביזן משה'רעט. נאָכ'ן מיט פֿאַרמאָג האָט גע-
מאָט ברהות מיט גרויס ערפֿאָל און משה גע-
ווען דעם עולם ר' אישעש מאיר יאָפֿעלד, און
ס'און דערנאָכער נישט ריכטיג, און דער דאָרן
מחריב משה'רעט און זאל האָבען אלץ בערייט
חתונה מיט דאָהינט.

וועט זיך מן הסתם דער ה' קורטטאָר
 דערוויסען, אָז וויל מעדעם איז געווען
 איינער פון די גרינדער פון יידישען
 שול-וועזן אין פוילען, אָז וויל מעדעם
 האָט אויפן דעם געבויט פיל אומגענוג
 אין וואַרשע, און דער קורטטאָר וועט
 וועט זיך מן הסתם דער ה' קורטטאָר
 דערוויסען, אָז וויל מעדעם איז געווען
 איינער פון די גרינדער פון יידישען
 שול-וועזן אין פוילען, אָז וויל מעדעם
 האָט אויפן דעם געבויט פיל אומגענוג
 אין וואַרשע, און דער קורטטאָר וועט

פראנקפורטער צייטונג "וועגעז
מצב פון פוירעז.

איבערנייגנדיג צו דער פערזענלעכער
רשאל פילסידסקי-העלט די צייטונג,
ער האט אין דעם מליכה-לעבען
פילען פריינפערטלעכע דעם פער-
נילען מאמענט און אז ער רפערט
די וועלכע מעגלעך. וואס מוסל-
אמת, דאס איז נישט דעוועלער
סאליטיוס פער די וועלכע מעסע,
און, דער וועלכער נערוואסער סוב-
קטיוויזם און די וועלכע קאפריזען און
עקסעסיווע נישט אונטערשטעמט.
פילסידסקי האט איינע וועלכע און
א פארשידענע פערזענלעכע פער-
ר אין ער אינגאנצן אינגאנצן דעם
וועלכע. דער סייס האט כמעט איי-
נמיני פונעם וועלכע א געזעץ, אז ער
און זיך אליין פונדערלעכע-דאס איז
אונטערליכע מאניפעסטאציע נעגן
פילסידסקי-רעזשים, און וואס
פילסידסקי וועט ווארשיינליך ענטפערן
און פונדערלעכע דעם סייס. ס'העלט
הם נאך אפ די בורא וועגן גורל
און דער אפערקאנער הלואה, עס איז
נאך א גרויסע פראגע, צי אפערקא-
נער זאל וועלען שטעלען איהרע דא-
רען צו דער דיסטאנציע און א נישט
אונטערשטעמט סיסטעם. קאב איז קיין
א נישט, און אפערקאנער וועט שטעלען
א פערזענלעכע...

אין איינעם פון די לעצטע נומער
דער „הרמקדורער צייטונג“ אין
נעדרוקט אַ נייער שאַרפער אַרטיקל
גען פוילען בכלל און באַדאָשטל פיל-
דסקי פערט.
זיין צייטונג האלט, אַז פוילען גע-
בט זיך אין אַ שווערער פאליטישער
מאָנאָציע. אמת, פוילען האָט אַ גע-
וויינען פערצוגדעשען אין דער צענדלי-
ן רומאניע. גאָר דער דאָזיגער
גד איז פאַר פוילען אַ קאָנפּע שטיצע.
שט קינגעדיג אױף דעם בינד מיט
אָנקרייך. ווי אױך מיט דעם אינמי-
טל, וואָס ענגלאַנד האָט צו פוילען,
בער אױס שטאה צו רוסלאַנד, אידער
זיס ליבע צו פוילען, און נישט קי-
נגדיג אױף דער געמלענער אָמפּרי-
נאָר היואה — געבייט זיך גונדעסט.
גענען פוילען אין אַ גיטע-קלאָרער גע-
זאָל. און דער רעזולטאַט דערפון איז אַ
ווייטע נערוואַנשיקייט, וועלכע הערשט
פּוילען אין וועלכע הערשט און גע-
זאָקט צוליב דעם קאָנפליקט מיט
רוסלאַנד.
פּוילענדיק וויל געהן לבגלי ליטע און
וועגען פון ווילנעס דעם צווייטען,
זינבער האָט מיט קאָמפלימענטן גע-
זאָלט פאַר זיך צווייגען פראַנקרייך.
פאַר די ווילנער פראַנצ שטילט גלייך
דאָס פון עלטעס-קאָנפליקט צווישען
דער לענדער.

ביי מיוקער איז מעגליך אזא זאך.
 קענט זיך אבער אויס, אז אויך אויף
 אנדערע געגנטען האבען זיך שפעט-
 רע בערימטהייטען געוואלדיג אויסגע-
 זייכענט אלס קינדער. אזוי, למשל,
 האט דער גרויסער ענגלישער דיכטער
 מילטאן ארויסגעוויזען זיינע דעכטער-
 ש פעהגגייטען נאך אלס קליין יונ-
 געל, און צו 17 יאהר האט ער אנגע-
 שריבען א ליד, וואס ווערט נאך ביז
 היינטיגען טאג אריינגענומען אין אלע
 אנטפאלגניצע אלס מיטער. ווען מל-
 טאן איז נאך געווען א יונגעל האט
 ער שוין גוט געקענט לאטיין, גריכיש
 פראנצויזיש, אנטפאלגניש און העברע
 איש. אלס ינגער בחור האט ער זיך
 דורכגעשניבען מיט די גרעסטע גע-
 לערענטע פון אייראפע אויף לאטייניש
 די בעריהמטע צוגלישע סאפעסטע,
 עליוואפטע בעדשט בראונגוב, וואס גע-
 לייצנט האמער און גריכיש, ווען זי
 איז אלס געווען אכט יאהר, און אויף
 יאהר עלטערן יאהר האט זי פארשלאגט
 ליכט אהר פארשטען צו, — אפריש
 געזיכט.
 דער וועלט-פאריהמטער ענגלישער
 ראמאנען-שרייבער וואלטער סקאט איז
 אנגעקומען אין צענדורצער אונגויער-
 זעפט, ווען ער איז אלס געווען
 צוועלף יאהר. דעקענט האט צו גיין
 יאהר שוין ארויסגעוויזען פעהגגייטען
 אין ווען ער איז אלט געווען 25
 יאהר איז ער. ווי זיין צייט-געזאפט
 סקערער, שוין געווען א קלאסנער

וואונדער קינדער,
וועלכע זענען געווארען גאנץ.

הָאֵם מִצֵּן אֵיהֶם נִזְבָּרָאט אִין ווּנְעָר
הוּיף שטאַלען פֿאַר'ן פֿסטרייכטען קיי-
זער. דער קליינער וואָלפֿענג האָט זיך
אויסגעלייגטס אַזוי דעם בעוועקסטען
דיל און איז אומבעקאַלטן. מאַריע אָג
טראַנשע, וועלכע האָט שטעטער, פֿלס
טרענציוזשע קעניגן, פערלירן איהר
קאָאָניטער דער גלייטשטע, איז צו
געפֿאַלן אין איהם אויסגעוויפֿען. דער
קליינער מאָזאַרט איז איהר געווען
אזוי דאָנקבאַר דערשטער, אַז ער האָט
געדענקט אויסגעוויפֿען:

דן פארזשייטונג פליהונג פון געזונט
 פראנט, עלטער דן פארומ פון גרויסע
 דערנאייטונג.
 איז דאס געזונט וויקליך אזוי? איז
 טאקע אמת, אז ווען אומגעזונטע צווייט
 אומגעזונטע העלפן, ערשטליכע, און
 זיין יוגנט, וועט פון איהם שפעטער
 געזונטע העלפן?
 ערשטליכע געזונטליכע פאקטארן וויי-
 זען דאס פארקערטע.
 און איז דאס דער געזונטליכער מוז
 קער פאקטאר. ווען ער איז אלט גע-
 ווען פלויז דריי יאהר, איז ער שוין
 געווען א טער פאקטאר פארקערט, און
 זיין פאקטאר יאהר האט ער געזונטלי-
 כע, אזא שווערע קאנטראסט, אז
 איהם זיין פאקטאר, וועלכער איז און
 זיין צייט ווערן איינער פון דעם פא-
 קטאר פארקערט, און דייטשליכע.
 האט זי געזען געקאנט שפילען.

מאדאט, דערפאר וואס איהר האָט
מין אויסגעהויבן, וועל איך מיט אייך
חתונה האַבען ווען איך וועל ווערען אַ
נויסער.

אויף זיין נאָמען יאהר האָט מען
איהם געטראָגען אויף די הענט אין
קעניגליכען הויז פֿון ענגלאַנד, צו 22
יאהר האָט ער שוין געהאַט אַנגעשני-
צטן אַזער דרייסיג מיטגלידער אין
קרוב צו דרייסיג אַפּערעס, קאָנאָסטנס
און אַנדערע מוזיקאַלע קאָמפּאָזיציעס;
אַזער איי דעם עלטסטן האָט זיך איהם
געלעבט זעהר שלעכט, אויף זיין 25-
טען יאהר האָט ער געהאַט אַ יפהרלי-
כן געהאַלט פֿון אומגעפֿער 200 דאָ-
לאַר, דאָס האָט ער געקויפֿט פֿון
ערץ ביטאָף, און ער האָט געדאַרפט
עס צוזאַמען מיט דער דינערשאַפט.
צו זיין האָרט טיש האָט מען איהם
נישט צוגעלאָזט.

[illegible]

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 1124
אינדערזאגן קרענקייטען,
קעסט 2 פון 7-8, זונטאג פון 4-3

רִי נִי עֶסֶט ע
פֶּעֶר פֹּמֶעז

קֶרֶמֶצֶן, טוֹלֶעס-זִיִּצֶן, קֶלִישֶׁע בִּלְמֶען-וואָסֶטֶן,
פֹּדֶער הִינֶטֶן, קָאָפִי און אַנדערע
זאָקאָרענע-פֿרִיזשֶׁן צוֹמֶעהלס

Perfumerja DRUKIER
Zawadzka II

פֿאַר אַנֶרֶאָסִיסטֶען — רֶאָבֶאָט!
בֶּעמֶערקונג: פֹּדֶער קאָפִי און הֶבֶלֶטֶן אויף געוויכט

רִיעֶר

בִּילִיג!

אם האנער אויף א מעטער
הויך איז סאפיל.

ס פ י י 29 (ס. טעל.) זונטאג אי
דע שטיבעקעמען וועלכע-ברך זינע-
מען מיט א'אונטהוירען העלע. די
געזע-שטעט איז שרעליכע, דעם
וואסער העם שרעכעוויי דערגרייכט
מאסער ה'ך. דער העלע איז געלאפען
אויף א מעסער ה'ך. די פרוכט בוימער
זינע וויין-קעלערען זענען אינגאנצען
שטריכעקעט.

יודע?
סופם הינם די אפצייכ-
נונגען פון גיטת-הצדק!

אין פלאמען
פון ליבע און האס

(53) (7444)

צנטערער יידישע לוי! - האָט זיך מַאַס צו איהר גע-
 וואָנדערן - יעדע מינוט, וואָס די לעגסט אָפּ דיין צענטער-
 שפּילט אונז אין אַ טויט-סכנה... נעהם זיך אָבער. אן אַ פּאָח, בע-
 רוהיג זיך, און רעדען זיך גישט מיט דער סכנה.
 - רעד יהודית! - האָט הענציק צוגעגעבן - מיר זי-
 גען זיך משער, אַז די האָסט צמיט אַ סוף, און מיר ווילפן, אַז
 די וואָלט אונז קאָהר מאַכען וועגען וואָס עס האָנדעלט זיך.
 - וואָס נאָר אַ סדרות! - האָט זיך יהודית אָנגערופען
 מיט אַ פּערשטענליכע שטימע - דאָ האָט זיך גאַרנישט געשנודערט
 איך פרעה זיך, וואָס איך זעה איין... איך בין גליקליך, איבער-
 גליקליך...
 - צענטער אויף דער פּראָגע, יהודית! - האָט איהר קורט
 איבערגעשלאָסן די רייד - מוין וואָנען קומסטו עס איבער?
 פאַרוואָס ביזטו אַזוי צורודערט?
 נאָך זי דאָן דערויף געקענט געבען אַ קלאָרע תשובה?
 ניין, דאָ איז איבער איהרע פּאָחות!...
 - י וועט אינגו גאַרנישט זאָגען! - האָט די פּרוי לויפ-
 הערט אויסערנאָך - די הרפה און בוישה ווערנט זי; צי זעהט
 איהר עס ישט?... גו, וועל איך איין שוין דערצעהלען...
 האָרנט.
 - מיינער! וואָס טויסטו, מוטער! - האָט זיך די אומגליק-
 ליכע געגעבען.
 די פּרוי לויפּע האָט זיך אָבער מיט כּעס אָן איהר אָפּ-
 געקעהרט.
 - זעהט-זי! - האָט זי מיט פּערצווייפּלונג אויסגערופען
 - קנאָם איז אונז געווען איין אומגליק!... עס האָט אונז שוין
 עהר גישט געפּעהלט, ווי נאָר דאָס, זי וואָלט אין אונזער משפּחה

צרייבורעניגן חרצה און שאגדע. ווען מ'האט מיר אויף פ'ס
פער'משט מיין מאן, האבען מענטשן גע'פ'ענה'ט: דאס איז די
הויז פון לויז'ען, וועלכער האט דער'הויז'עס לעווענשאַפ'ן. און
איצט וועלען מענטשן האָבען צו זאָגען: קוקס! נאָר, איהר
האָכער איז דאָך אַ קעכעניק און קאַרל דייזוויץ!
קורט האט מוראדיג א'ן טעשעניג:

- וואָס רעדט איהר? ווי גאָט איז אייך ליב, קלעהרט מיר
 אויף!
 - איך זאָג אמת, האָבט זי, קורט, געקאָנט צוויי גוט, ווי
 איך: זי איז געווען אַ געשטירענע, שטאַלץ און עהרליך מידעל.
 פֿאַר האָבען פֿאַר איהר דרך איך געהאַט. פֿלעגט האַלטען פֿונקט
 ווי מיר פֿלע, צו זי איז מיט פֿלע מעלות - שיין און אַרומליך!
 וויפיל מאָל האָב איך צוויי מיט סאָמפּעלין געמאַכט, ווי גוט מיר
 האָבען געטון, וואָס מיר האָבען אַרעפּטירט פֿונעם וואַלד און גוט
 קינד, אַרומפֿריסען זי פֿון נאָט און עלענד!... איצט וויינט זיין
 אַייז, צו מיר האָבען געהאַט אַ גיטליכען פֿלות... זי איז בעסער-
 פֿען געוואָרען, צום פֿערברעכען, און דאָס פֿערברעכען האָט זי
 גובר געווען!... איהר איז שוין, וויינט אַייז, מיאס געוואָרען
 צי זיין אַרענטליך - ס'איז אַ צו פֿאַנגווייליגער פֿען!... היינט,
 פֿלעגט זשע פֿאַר איהר פֿון וואָנען קומט זי עס איצטער? זי וועט
 אייך נישט ענטפֿערען, ווייל זי האָט מורא, צו איך וועל פֿאַר
 איהר ענטפֿערען: זי קומט איצט צו גיין פֿון אַ ציוקעגערעפֿע.
 יאָש מיט דרייוויץ!

— אַזאַ געמיינהייט! — האָט קורס ווילד אויסגעשריען —
 זייערע פּעס אָפּ! זאָג, אַז ס'איז אַ ליבער!
 — גוט, זאָג זי טאָקי זאָגען! — האָט פּרוי לויז אַיבער-
 גע'הערט, און דערנאָך האָט זי מיט אַ שטאַטשישען געלעכטער וויי-
 פּער גערעדט:
 — וואָס הייסט עפּס! אַראַי דאַרף איך זיך פיהלען גליק-
 ליך, וואָס זי קומט נאָך צוריקהיים! טאָג-איין טאָג-אויס ווערט
 זי פערפאלען אויף עטליכע שעה, און קען זי קומט דאָ צוריק,
 האָט זי נאָך די הויכע און די העזע, צו אַוועקסטעלען זיך לע-
 בען מיר אַ בלאַטצ, מיט איינען, וואָס ס'לעמען פאַר ליבע!.. און
 איך מוז זי נאָך צוריינעהמען אין שטוב צורין, אין איינער שרעק
 און די הרפה וועט ווערען פאַר אלע בעוואוסט, אַז אלע זאָלען

עגן אינא אנהויבען צו רעדען ביין, וויל ווען איך וועלע זי
די דאנען אריינסוואריבען, וועלע זי דאך געזאגטען זוכען א
נעהמלעניש און שוין נישט ביי קיין אנדערען, ווי נאך ביי דעם
שרפלוטען דרייווייזן!

— פון אסאך דער מענטש! — האט קורט אויסגערופען אין
ארארייגער פערזאנליכענט — פאר וועלע האט זיך עס עמיס איינ-
פארישט ווין געשטעלט אין מינע געדאנקען פון דעם מאמענט
אן. יונג מיין פאטער איז דערמאנערעט געווארען.

— יהודית! — האט ער זיך געווענדט צום מיידל — דו
נעמערסט אינא נישט, און דאס הייסט, פו דו מומער דינע
אט געזאגט דעם יינגע אבא! איבעריגענס, פארשטעה איך,
זו זי וועלע נישט פארשווארען אויף דיר זאגט בעשולדיגונג,
זען זי וועלע נישט זיכער געווען. ביים געמיין מיידל, וועל-
ע איך פערזאכט... דו פערדיגסט זיך פאילו נישט, איך זאל דיר
סען!.. הארץ וועט מיר אויס, וועג אן וועל דיר זאגען: אויב
זי דיין נידערטערבאגקייט איז נאך איבערגעבליבען נאך א
ראפער הארץ, וויל איך זעלס ירושה פון זיך איבערקומען אין
זי א פיינליכען רוף פון גאנצמען. איך האב זיך לייב געהאט
אפריכטיג, אזוי שטארק לייב געהאט, פו איך שטעל זיך נישט
פאר, ווי-אזוי איך וועל קומען אריבערלעבען זיין פערזאנלעך!
זי וועל דעריבער און דער צושטער שלעכט לויפען וועלען דעם
אט אויף זיך..

[illegible]

פאדערמ איבעראל!
 די גראטשניטע **פערד-פעטעו** פון דעם **דאמק**
"PALMA-PATENT"
לאדז, פוילנאצנא 24. טעל. 31-85.
הורט. פאר רעקלאם גראטשניטע. דאמק.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman